

Hartdégenné Rieder Éva

Návrh učebných osnov k učebnici

**Vecné učivo
pre 3. roční**

© Hartdégenné Rieder Éva, Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, 2015

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet
1143 Budapest, Szobránc u. 6-8.
Telefon: +36 1 235-5505
Fax: +36 1 235-7202
Vevőszolgálat: vevoszolgalat@ofi.hu

A kiadásért felel: dr. Kaposi József főigazgató
Raktári szám: NT-RE30444
A magyar kiadás felelős szerkesztője: Katalin Kallós
Fordította: Iveta Nagyová
A szlovák kiadás felelős szerkesztője: Sutyinszki Mária
Műszaki szerkesztő: Orlai Márton
Terjedelem: 3,86 (A/5) ív
1. kiadás, 2015

Ročné rozdelenie učiva

Hodina zameraná na spracovanie učiva:	42 hodín
Zhrnutie, precvičovanie, opakovanie:	8 hodín
Previerka vedomostí:	5 hodín
Voľne použiteľná vyučovacia hodina:	1 hodina

Používanie učebnice a pracovného zošita

- Pri spracovaní učiva treba učebnicu používať spolu s pracovným zošitom.
 - Učebná látka sa člení na menšie logické celky.
 - Úlohy uvedené v pracovnom zošite je účelné vyriešiť tam, kde sú v učebnej látke označené.
 - Spoločné používanie učebnice a pracovného zošita je dôležitým prostriedkom rozvoja schopnosti pochopenia textu.
- Kombinované používanie učebnice a pracovného zošita slúži na lepšie pochopenie, upevnenie a aplikovanie nových poznatkov.
- Riadky označené ako „Zapamätaj si!“ (piktogram: Sova) sa žiaci nemusia doslovne naučiť.
- Učebná látka pre tretí ročník slúži na rozšírenie a prehĺbenie poznatkov osvojených v 1. a 2. ročníku.
- Prostriedkami na vyjadrenie osvojených poznatkov a vedomostí sú kresby, vyfarbovanie, slovné a písomné odpovede.
- Cieľ spracovania učebnej látky:
 - žiaci sa majú naučiť spracovať špeciálny odborný text a spoznať cestu, ktorá vedie k jeho pochopeniu;
 - majú sa naučiť riešiť rôzne typy úloh;
 - majú získať prax v riešení úloh samostatne, vo dvojiciach alebo v skupinách;
 - riešenie úloh prostredníctvom rozmanitých činností má deťom poskytovať radosť a posilňovať radosť z učenia;
 - rozvíjanie pozornosti, kreslenie, vyfarbovanie, rozvíjanie slovnej zásoby, rozvíjanie myslenia, rozvíjanie zručnosti v oblasti písania;
 - vzbudiť u žiakov zvedavosť a záujem;
 - aktivizácia: uspokojiť nárok žiakov na pohyb a hovorenie;
 - učebná látka a riešenie úloh má upútať pozornosť žiakov;
 - má byť motivujúca a má poskytovať zážitok úspechu.

Hodnotenie

- Vždy musíme vyzdvihnúť klady, to, čo už žiak vie!
- V prípade pomalšie postupujúcich žiakov treba úlohy diferencovať!

Ďalšie

- V treťom ročníku pripadá na vyučovací predmet vecné učivo jeden a pol hodiny týždenne.
- Je účelné oboznámiť sa s učivom a preštudovať si ho vopred.

Aj v rámci iných učebných predmetov sa môžeme odvolať na to, čo sa žiaci učili na hodine vecného učiva.

- na hodine čítania obrázky a príbehy v čítanke (zvieratá, ročné obdobia, povesti, historické romány atď, používanie knižnice pri jednotlivých témach);
- na hodine kreslenia (pozorovanie živočícha, ročné obdobie),
- na hodine techniky (vlastnosti látok, zmeny vzniknuté počas opracovania),
- na hodine matematiky (odhad, meranie, merné jednotky),
- na hodine telesnej výchovy (orientácia),
- na hodine slohu (jednoduché, zrozumiteľné písomné vyjadrenie myšlienok),
- na hodine gramatiky (pravopis zemepisných názvov).

Počet hodín	Učivo	Požiadavky učebných osnov	Navrhované formy práce, spojenie s inými učebnými predmetmi	Znázornenie	Kompetencie, úlohy na rozvíjanie
1.	O čom sme sa učili v druhom ročníku?	Celková systematizácia poznatkov osvojených v 2. ročníku, opakovanie s vyzdvihnutím podstaty učiva.	Opakovanie a systematizácia pomocou úloh v pracovnom zošite.		Rozvíjanie kompetencií – riešenie problémov, vyzdvihnutie podstaty spolupráca, učenie, systematizácia, tvorenie skupín.
	Študijná prechádzka		Prechádzku treba plánovať tak, že si treba pripraviť učivo s podobnou témou z iného učebného predmetu alebo takú, ktorú možno v súvislosti s inými učebnými látkami pozorovať.		
	Knižnica		Na konci učebných látok je označenie: „Zisti!“, ktoré zahŕňa úlohy, ktoré vyžadujú výskumnú prácu v knižnici alebo na internete, ale nie sú pre všetkých žiakov povinné. Vyberajte z nich, diferencujte.		

2.	Porovnanie látok rôzneho skupenstva	Rozšírenie poznatkov skupenstvách. Porovnanie viskóznejších kvapalín so skupenstvami vody. Porovnanie vlastností látok pevného kvapalného a plynného skupenstva: stály tvar, hustota, stlačiteľnosť atď. Žiak si má všimnúť na predmetoch v jeho prostredí tie vlastnosti, o ktorých sa učil a súvislosti medzi vlastnosťami a používaním predmetov.	Osvojenie si učiva je založené na aktívnej činnosti žiakov, na pozorovaniach a pokusoch vykonaných žiakmi. Pomocou úloh v pracovnom zošite hľadáme vysvetlenie javov, všimajme si súvislosti medzi príčinou a následkom. Využitie poznatkov osvojených v 1. a 2. ročníku. Spracovanie učiva v skupinách alebo vo dvojiciach.	Obrázky v učebnici, ilustrácie a úlohy v pracovnom zošite. Nástroje potrebné na uskutočnenie pokusu uvedeného v pracovnom zošite. Kartičky so slovami.	Učivo a úlohy sú založené na aktívnej účasti žiakov. Rozvíjanie kompetencií: riešenie problémov, spolupráca, vyzdvihnutie podstaty, materinský jazyk.
3.	Vzájomné pôsobenie, zmena, energia	Žiak má pomocou jednoduchých pokusov pochopiť pojmy vzájomné pôsobenie, zmena a energia. Pomocou pozorovaní a pokusov vykonaných vo svojom prostredí má pochopiť a vedieť používať nasledovné pojmy, odborné výrazy: energia, zdroj energie, zmena, vzájomné pôsobenie. Má poznať najdôležitejšie zdroje energie, ich pozitívny a negatívny vplyv na naše životné prostredie.	Jednoduché pokusy na prezentovanie vzájomného pôsobenia. Pre pochopenie učiva je potrebné vykonať pokusy uvedené v pracovnom zošite. Pozorovanie zmien prebiehajúcich v prostredí, zovšeobecnenie skúseností. Spracovanie učiva v skupinách alebo vo dvojiciach.		Učivo a úlohy sú založené na aktívnej účasti žiakov. Rozvíjanie kompetencií: riešenie problémov, spolupráca, vyzdvihnutie podstaty, materinský jazyk. Správne používanie odborných výrazov. Pozorovanie, porovnávanie, tvorenie skupín.

4–5.	Skupenstvá vody I., II. Ľad, voda, para	Skupenstvá vody a zmeny skupenstva vody. Mrznutie, topenie, vyparovanie, var (vrenie), zrážanie. Súvislosť medzi zmenou teploty a zmenami skupenstva vody. Charakteristické vlastnosti vody. Výskyt vody v prírode. Význam a hodnota vody. Kolobeh vody, cesta vody v prírode.	Pozorovanie zmeny skupenstva vody pomocou pokusov. Meranie teploty vody. Hľadanie súvislosti medzi zmenou skupenstva a teplotou vody. Pre pochopenie učiva je potrebné vykonať pokusy uvedené v pracovnom zošite. Úloha pokusov pri pochopení prírodných javov. Spracovanie učiva v skupinách alebo vo dvojiciach. Využitie poznatkov osvojených v 1. a 2. ročníku.	Nástroje potrebné na uskutočnenie pokusu uvedeného v pracovnom zošite. Úlohy a obrázky v učebnici.	Učivo a úlohy sú založené na aktívnej účasti žiakov. Rozvíjanie kompetencií: riešenie problémov, spolupráca, vyzdvihnutie podstaty, materinský jazyk. Pozorovanie, porovnávanie, tvorenie skupín. Zovšeobecňovanie. Úloha pokusov pri pochopení prírodných javov.
------	---	--	---	--	---

6.	Rozpúšťanie	<p>Vzájomné pôsobenie látok a vody. Vytvorenie pojmov rozpúšťadlo, rozpustná látka, rozpustená látka a roztok vyhotovením jednoduchých zmesí a roztokov. Vzájomné pôsobenie počas rozpúšťania. Rozpúšťanie látok rôzneho skupenstva v o vode. Voda je dôležité rozpúšťadlo. Iné rozpúšťadlá. Rozpúšťanie plynu – oxidu uhličitého vo vode. Ochrana životného prostredia: pôvod jedovatých látok rozpustených vo vode. Ich vplyv na životné prostredie.</p>	<p>Jednoduché pokusy. Odkaz na pokusy a poznatky z 2. ročníka. Pochopenie rozpúšťania ako javu pomocou pokusov.</p> <p>Spracovanie učiva v skupinách alebo vo dvojiciach.</p>	<p>Nástroje potrebné na uskutočnenie pokusu uvedeného v pracovnom zošite. Úlohy a obrázky v učebnici a v pracovnom zošite.</p>	<p>Učivo a úlohy sú založené na aktívnej účasti žiakov.</p> <p>Rozvíjanie kompetencií: riešenie problémov, spolupráca, vyzdvihnutie podstaty, komunikačná kultúra v materinskom jazyku, enviromentálna výchova. Pozorovanie, porovnávanie, tvorenie skupín. Úloha pokusov pri pochopení prírodných javov. Formulovanie jednoduchých pravidiel.</p>
7.	Svetlo	<p>Svetlo. Oboznámenie sa s prirodzenými a umelými zdrojmi svetla. priehľadné, priesvitné a nepriehľadné - nepriesvitné. Vlastnosti svetla. Slnko je prirodzeným zdrojom svetla. Vplyv Slnka na živé a neživé zložky prostredia</p>	<p>Pokusy so svetlom. Spracovanie učiva v skupinách alebo vo dvojiciach.</p>	<p>Úlohy a ilustrácie v učebnici, nástroje, prostriedky používané pri spracovaní učiva. Pokusy v pracovnom zošite.</p>	<p>Rozvíjanie kompetencií: riešenie problémov, vyzdvihnutie podstaty, materinský jazyk, enviromentálna výchova. Pozorovanie, porovnávanie, tvorenie skupín. Úloha pokusov pri pochopení prírodných javov. Formulovanie jednoduchých pravidiel.</p>

8.	Magnet a kompas	<p>Vlastnosti magnetu, skúmania s magnetom. Príťažlivosť a odpudivosť. Magnetické pole, magnetická sila. Vzťah medzi rovnakými a opačnými pólmi. Vzťah medzi magnetom a železom. Fungovanie kompasu. Spôsoby použitia magnetu v praxi.</p>	<p>Pokusy s magnetom. Určovanie svetových strán pomocou kompasu. Spracovanie učiva v skupinách alebo vo dvojiciach.</p>	<p>Obrázky v učebnici. Používanie a zhotovenie pokusných nástrojov uvedených v úlohách, v pracovnom zošite. Kompas.</p>	<p>Rozvíjanie kompetencií: riešenie problémov, vyzdvihnutie podstaty, materinský jazyk, spolupráca. Úloha pokusov pri pochopení prírodných javov. Formulovanie jednoduchých pravidiel.</p>
9.	Horenie a podmienky horenia	<p>Horenie. Podmienky horenia. Horľavé a nehorľavé látky. Proces horenia: teplo, svetlo, spaliny. Úloha kyslíka. Hasenie. Poznať palivá, zaradiť ich do skupín. Význam ohňa, nebezpečenstvá. Hasiaci prístroj. Práca hasičov.</p>	<p>Skúmanie podmienok horenia. Ochrana pred požiarmi. Čo treba urobiť v prípade požiaru, oznámenie požiaru hasičom. Ukázať piktogramy vzťahujúce sa na požiaru bezpečnosť, rozhovor o ich význame, osvojenie si správnych foriem správania sa. Požiarno-bezpečnostný štatút školy. Príslovia.</p>	<p>Príprava nástrojov potrebných na pokusy. Obrázky v pracovnom zošite a v učebnici. Ukázať žiakom výstražné a informačné značky (tabule) týkajúce sa požiarnej ochrany.</p>	<p>Rozvíjanie kompetencií: riešenie problémov, vyzdvihnutie podstaty, materinský jazyk, spolupráca. Rozvíjanie myslenia. Formulovanie jednoduchých pravidiel. Dodržiavanie pravidiel. Ochrana životného prostredia.</p>

10–11.	Počasie I. Počasie II.	Prvky počasia. Pojem: počasie. Súvislosť medzi slnečným žiarením a teplotou. Slnko ako zdroj obnoviteľnej energie. Súvislosť medzi teplotou a vetrom. Vznik vetra. Vietor ako zdroj obnoviteľnej energie. Úloha vetra pri vzniku zrážok. Druhy zrážok. Súvislosť medzi nepriaznivými poveternostnými podmienkami a znečistením ovzdušia. Súvislosť medzi poradím: slnečné žiarenie → teplota → vietor → zrážky. Zmeny prvkov počasia v jednotlivých ročných obdobiach.	Pozorovanie prvkov počasia (slnečné žiarenie, teplota, vietor, zrážky.) a ich zmien. Rozoznanie skupenstiev vody v jednotlivých druhoch zrážok. Učivo treba stavať na osvojené poznatky o zmenách skupenstva vody. Rozbor ilustrácie, žiaci majú pomocou ilustrácie rozoznať javy s deje počasia prebiehajúce v prírode a súvislosti medzi nimi. Merania: teplota, sila vetra, množstvo zrážok, význam súvisiacich merných jednotiek. Použitie poznatkov osvojených v 1. a 2. ročníku.	Fotografie, obrázky a ilustrácie v učebnici. Fotografie o oblakoch. Novinové články: správy o počasí.	Rozvíjanie kompetencií: riešenie problémov, vyzdvihnutie podstaty, materinský jazyk, spolupráca. Rozvíjanie myslenia. Formulovanie jednoduchých pravidiel. Rozbor ilustrácie, rozpoznanie súvislostí. Ochrana životného prostredia.
12.	Pohyb	Pohyb za účelom zmeny miesta. Pohyb za účelom zmeny polohy. Poukázať na pohyb živých organizmov. Oboznámenie sa so súvislosťou medzi pohybom za účelom zmeny miesta a uplynutým časom. Súvislosť medzi pohybom a energiou.	Rozpoznanie relativity medzi prostredím a pohybom. Pozorovanie pohybov za účelom zmeny miesta. Tvorivé (situačné) hry: predvedenie pohybov, napodobňovanie rôznych druhov pohybu. Pochopenie učiva sa zakladá na aktívnej práci žiakov.	Obrázky v učebnici a v pracovnom zošite. Predvedenie rôznych druhov pohybu pomocou hier.	Rozvíjanie kompetencií: materinský jazyk, komunikácia. Pozorovanie, porovnávanie, tvorenie skupín. Úloha pokusov pri pochopení javov súvisiacich so životným prostredím. Formulovanie jednoduchých pravidiel.

13.	Otáčanie a obeh	Otáčanie a obeh. Úloha nástrojov vykonávajúcich otáčavý pohyb pri výkone práce: koleso, kladka atď.	Predvedenie otáčania a obehu. Rolová hra.	Obrázky v učebnici a v pracovnom zošite. Predvedenie rôznych druhov pohybu pomocou hier.	Rozvíjanie kompetencií: materinský jazyk, komunikácia. Pozorovanie, porovnávanie, tvorenie skupín. Úloha pokusov pri pochopení javov súvisiacich so životným prostredím. Formulovanie jednoduchých pravidiel.
14.	Jednoduché technické zariadenia	Žiak sa má oboznámiť a jednoduchými technickými zariadeniami, strojmi, ktoré uľahčujú prácu človeka: ozubené koleso, bicykel, kolobežka atď. Stavba bicykla. Bezpečné bicyklovanie sa.	Oboznámenie sa s jednoduchými technickými zariadeniami, ich rozpoznanie. Zberateľská práca.	Obrázky v učebnici a v pracovnom zošite. Predvedenie jednoduchých úžitkových zariadení.	Rozvíjanie kompetencií: materinský jazyk, komunikácia. Rozpoznanie súvislostí. Rozvíjanie logického myslenia. Formulovanie jednoduchých pravidiel.
15.	Zhrnutie	Pochopenie, zoskupovanie a systematizácia dejov odohrávajúcich sa v neživej prírode. Vlastnosti látok: - skupenstvo - súvislosť medzi zmenou skupenstva a zmenou teploty, - rozpúšťanie, - kolobeh vody v prírode, - počasie, - pohyb, - energia, - horenie,	Systematizácia osvojeného učiva na základe úloh v pracovnom zošite. Aplikovanie osvojených poznatkov: pri riešení otázok a úloh v učebnici.	Učebnica, pracovný zošit.	Systematizácia, vyzdvihnutie podstaty, vyzdvihnutie súvislostí, rozvíjanie logického myslenia. Formulovanie jednoduchých pravidiel.

		- svetlo, - magnet. Fungovanie jednoduchých technických zariadení.			
16.	Preverka vedomostí				Samostatné riešenie úlohy – výchova k samostatnosti.
17.	Pohyb - naša dôležitá životná funkcia	Žiak musí vedieť, že pohyb je dôležitý aj z hľadiska ostatných životných funkcií. Má si spoznať názvy niektorých dôležitejších kostí a ich miesto v tele. Pohybové orgány: - kostra: lebka, hrudník, panva, chrbtica, kosti končatín; - svaly: ku kostiam sa pripájajú šľachami; - kĺby: spojenie kosti. Úloha pohybu. Zranenia pohybových orgánov.	Pochopenie životných funkcií pomocou vhodných názorných učebných pomôcok: kostra, torzo, závesná nástenná tabuľa (obraz) a obrázkov a ilustrácií v učebnici a v pracovnom zošite. Definovanie a pochopenie textu v učebnici pomocou obrázkov, ilustrácií a názorných učebných pomôcok. Použitie učiva osvojeného v 1. a 2. ročníku (časti tela). Čítanie a rozbor špeciálneho textu, použitie prečítaných informácií a poznatkov pri riešení úloh, vyzdvihnutie podstaty.	Model kostry človeka, torzo, závesná nástenná tabuľa (obraz). Obrázky a ilustrácie v učebnici a v pracovnom zošite. Závesná nástenná tabuľa.	Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Rozvíjanie myslenia. Telesná výchova. Sebapoznanie. Sebaobraz. Naučiť správne sa učiť: použitím učebnice a pracovného zošita.
18.	Výživa	Dôležitosť správnej výživy, súvislosť medzi správnu výživou a ostatnými životnými funkciami. Priebeh trávenia, úloha a činnosť tráviacich orgánov. Miesto tráviacich orgánov v tele. Zložky potravy: bielkoviny, cukry, škroby, tuky, vitamíny, voda, minerálne látky. Vytvorenie správnych stravovacích návykov.	Pochopenie cesty potravy a priebehu trávenia pomocou textu a obrázkov v učebnici. Jednoduché pokusy a pozorovania uvedené v úlohách v pracovnom zošite. Pozorovanie životných funkcií. Použitie učiva osvojeného v 1. a 2. ročníku. Čítanie a interpretácia špeciálneho textu, použitie prečítaných informácií a poznatkov pri riešení úloh, vyzdvihnutie podstaty.	Torzo, závesná nástenná tabuľa (obraz). Obrázky a úlohy v učebnici a v pracovnom zošite.	Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Telesná výchova, vypestovať potrebu zdravého spôsobu života. Sebapoznanie. Sebaobraz. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita.

19.	Dýchanie	Úloha dýchania, súvislosť medzi dýchaním a ostatnými životnými funkciami. Priebeh dýchania: – cesta vzduchu, činnosť dýchacích orgánov, – výmena plynov v pľúcnych mechúrikoch, - vdych a výdych: úloha hrudníka a svalov. Dôležitosť čistého vzduchu. Škodlivý vplyv fajčenia na organizmus. Vplyv znečisteného ovzdušia na naše zdravie.	Pochopenie cesty vzduchu a činnosti dýchacích orgánov pomocou textu a obrázkov v učebnici. Pozorovanie životných funkcií. Použitie učiva osvojeného v 1. a 2. ročníku. Čítanie a interpretácia špeciálneho textu. Použitie prečítaných informácií a poznatkov pri riešení úloh.	Torzo, závesná nástenná tabuľa (obraz). Obrázky a úlohy v učebnici a v pracovnom zošite.	Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Telesná výchova, vypestovať potrebu zdravého spôsobu života. Sebapoznanie. Sebaobraz. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita.
20.	Fungovanie nášho organizmu	Pozorovanie životných procesov nášho tela a ich zmien, meranie. Meranie životných funkcií: dychová frekvencia, pulzová frekvencia, telesná teplota, telesná výška a telesná hmotnosť. Iné merateľné životné funkcie. Rozhovor o skúsenostiach, porovnanie získaných hodnôt.	Žiaci pracujú vo dvojiciach alebo v skupinách. Pozorovania, pokusy, ich vyhodnotenie. Porovnanie. Odôvodnenie, formulovanie argumentov.	Nástroje potrebné na uskutočnenie pokusov uvedených v učebnici a v pracovnom zošite. Porovnať výsledky meraní.	Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Telesná výchova, vypestovať potrebu zdravého spôsobu života. Sebapoznanie, rozvíjanie správneho úsudku. Sebaobraz. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita.
21.	Zdravie je najväčší poklad	Hľadanie príčinných súvislostí medzi chorobami a podmienkami ich vzniku. Možnosti predchádzania chorobám. Starostlivosť o chorého, osvojenie pravidiel návštev pacientov, precvičovanie.	Dôležitú úlohu zohráva na vyučovacej hodine rozhovor, diskusia o rôznych situáciách a problémoch, argumentovanie, použitie techniky presvedčania.		Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Telesná výchova, vypestovať potrebu zdravého spôsobu života. Sebapoznanie, rozvíjanie správneho úsudku. Sebaobraz. Argumentovanie, použitie techniky

					presvedčania. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita.
22.	Zhrnutie	Žiak ma poznať úlohu životných funkcií z hľadiska života človeka: pohyb, výživa, dýchanie, názvy, činnosť a úlohu životne dôležitých orgánov. Má vedieť, kde sa nachádzajú tieto orgány v ľudskom tele. Má poznať príčiny najčastejšie sa vyskytujúcich chorôb a spôsob prevencie. Má vedieť pomocou údajov získaných meraním podať dôkazy o fungovaní životných funkcií, o životných procesoch.	Systematizácia, tvorenie skupín, hľadanie príčin.	Zhrnutie doterajších poznatkov pomocou úloh v učebnici a v pracovnom zošite. Závesná nástenná tabuľa (obraz), torzo, model kostry človeka.	Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Telesná výchova, vypestovať potrebu zdravého spôsobu života. Sebaopoznanie, rozvíjanie správneho úsudku. Sebaobraz.
23.	Preverka vedomostí			Príprava a zadováženie nástrojov potrebných na nasledujúcu vyučovaciu hodinu.	Samostatné riešenie úlohy – výchova k samostatnosti.
24.	Živé organizmy a ich prostredie	Porovnať živé a neživé. Skupiny živých organizmov: rastliny – živočíchy – človek – huby (neskoršia učebná látka). Podmienky potrebné pre život živých organizmov: vzduch, voda, potrava/výživa, primeraná teplota. Svetlo v živote zelených rastlín. Skúmanie podmienok potrebných pre život pomocou rastlín: podmienky klíčenia, podmienky vývinu rastliny.	Príprava pokusov, zahájenie pozorovania. Práca v skupinách.	Nástroje a veci potrebné k pokusom vykonaným na vyučovacej hodine. Aplikácia.	Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca.

25.	Živé organizmy žijú v životných spoločnostiach	<p>Pojem životné spoločenstvo. Úloha výživového vzťahu v životnom spoločenstve. Potravinový reťazec. Vzťahy medzi živými organizmami: – živý a neživý, – rastlina a rastlina, – rastlina a živočích, – živočích a živočích. Životné spoločenstvá v našej krajine.</p>	<p>Pri spracovaní učiva treba poukázať na poznatky osvojené v 2. ročníku. Potravinový reťazec, o ktorom sa žiaci učili v 1. a 2. ročníku. Tieto poznatky budú rozšírené vo 4. a v 5. ročníku.</p>	<p>Obrázkový materiál používaný v 1 a 2. ročníku. Obrázok v učebnici. Závesné nástenné tabule (obrazy) alebo nástenka o životných spoločnostiach. Aplikácie. Zbierka plodov.</p>	<p>Rozvíjanie myslenia.</p>
26.	Ako vznikne z kvetu plod?	<p>Časti kvetu. Úloha jednotlivých častí kvetu pri opelení. Opelenie kvetu, vývin plodu. Úloha hmyzu pri opelení. Orgány, ktoré pomáhajú pri opelení: korunné lupienky – vôňa, farba. Obdobie kvitnutia ovocných stromov na jar. (Za sebou, s malým časovým odstupom.) Ukázať známe plody: čerešne, jablká, rajčiaky, žalude, gaštany atď.</p>	<p>Ukázať časti kvetu pomocou makety alebo aplikácie kvetu. Vysvetliť pomocou textu a obrázkov v učebnici proces opelenia. Pozorovanie, zachytenie pozorovaní vo forme kresby, niekoľkými vetami. Už sa učili: časti kvetu.</p>	<p>Aplikácia, model kvetu, obrázky a ilustrácie v učebnici. Plody.</p>	<p>Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk, čítanie, porozumenie textu. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Vyzdvihnutie podstaty.</p>
27.	Včelám môžeme ďakovať za chutné ovocie	<p>Vytvorenie pojmu hmyz. Tri časti tela: hlava – hrud' - bruško. Hlava: tykadlá, oči. Hrud': 3 páry článkovaných nôh (peľové košíky), dva páry blanitých krídel. Bruško: žihadlo. Chitín – chitínové chlípky. Peľ, nektár → med. Členovia včelej rodiny: kráľovná, robotnice, trúdy (samce). Med je cenná potravina. Odporúča sa jeho konzumácia. Čo robiť pri uštipnutí včelou.</p>	<p>Obrázky hmyzu: chrúst, lienka sedembodková, motýle. Spoločné charakteristické znaky hmyzu: tvorenie skupín, zovšeobecnenie. Zberateľská práca: význam medu z hľadiska výživy. Vysvetliť obrázky v učebnici pomocou textu. Upevňovanie poznatkov, ich použitie pomocou pracovného zošita.</p>	<p>Obraz včely medonosnej. Ukázať včelí vosk, plást, med. Obrázky a ilustrácie v učebnici a v pracovnom zošite.</p>	<p>Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk, čítanie, porozumenie textu. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita.</p>

28.	Slimák záhradný, šampión v pomalosti	<p>Hľadiská spracovania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – biotop a životné prostredie slimáka, – tvar a stavba tela, – vonkajšia prikrývka tela, – pohyb slimáka, – potrava slimáka, – rozmnožovanie, – jeho úloha a význam v životnom prostredí, – ochrana slimáka. <p>Pojmy: bezstavovec. Hlava: tykadlá – oči. Svalová noha: samý sval – sliz. Ulita: schránka. Vajíčka. Bylinožravec.</p> <p>Žiak má pochopiť súvislosť medzi živým organizmom a jeho prostredím, má vedieť uviesť príklad na základe osvojených poznatkov.</p>	<p>Oboznámenie sa so slimákom záhradným podľa uvedených hľadísk. Čítanie špeciálneho textu, jeho interpretácia pomocou obrázkov a ilustrácií. Formulovanie otázok a odpovedí. Porovnanie slimáka s inými živočíchmi, o ktorých sa už žiak učil.</p>	<p>Živý slimák záhradný v zaváraninovom pohári tak, že sú zabezpečené primerané podmienky pre život živočícha. Slimačie ulity. Nástenné tabule (obrazy) slimákov. Obrázky a ilustrácie v učebnici a v pracovnom zošite.</p>	<p>Ochrana životného prostredia. Mať v úcte živé organizmy, život, ohľaduplné zachádzanie so živočíchmi. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk, rozvíjanie čítania porozumenia textu pomocou špeciálneho odborného textu. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Vyzdvihnutie podstaty.</p>
-----	--------------------------------------	---	---	--	--

29.	Kapor, obyvateľ vôd	<p>Žiak má rozoznať živočícha na základe popisu a obrázku. Má vedieť vymenovať hlavné charakteristické znaky živočícha podľa hľadísk uvedených pri slimákovi záhradnom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – biotop, – úloha vonkajšej prikrývky tela, – výživa, získavanie potravy, – rozmnožovanie, vývin atď. <p>Má pochopiť vzťah medzi živočíchom a jeho prostredím: farba, tvar tela, pohyb, úloha výživy v živote kapra a iných rýb. Má správne používať názvy živočíchov. Má správne používať odborné výrazy. Hlava – trup – párové a nepárové plutvy. Šupiny. Žiabre, plynový mechúr, všežravec. Vajíčka = ikry. Stavovec – chrbtica, kostičky.</p>	<p>Rozhovor, rozbor obrázku pomocou textu v učebnici. Upevnenie poznatkov v pracovnom zošite. Pozorovanie akvariálnych rýb, pozorovania zapísať do pracovného zošita. Tvorenie skupín: rozšírenie pojmu stavovce.</p>	<p>Fotografie rýb, aplikácia. Ilustrácie a úlohy v učebnici a v pracovnom zošite. Nástenka o životnom spoločenstve vôd. Kostra ryby, rybie šupiny, preparovaná hlava ryby. Živé akvariálne ryby: na ilustráciu a pozorovanie vhodných podmienok pre život rýb.</p>	<p>Ochrana životného prostredia. Úcta k živým organizmom, k životu, humánne zaobchádzanie. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Rozvíjanie kompetencií pomocou špeciálneho odborného textu: čítanie, porozumenie textu. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Vyzdvihnutie podstaty.</p>
-----	---------------------	--	---	--	---

30.	Lastovičky, poslovia jari	<p>Žiak má rozoznať živočícha na základe popisu a obrázku. Má vedieť vymenovať hlavné charakteristické znaky živočícha podľa hľadísk uvedených pri slimákovi záhradnom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – biotop, – úloha vonkajšej prikrývky tela, – výživa, získavanie potravy, – rozmnožovanie, vývin atď. <p>Má pochopiť vzťah medzi živočíchom a jeho prostredím: úloha farby, tvaru tela, pohybu a výživy v živote lastovičiek. Má správne používať názvy živočíchov. Rozšírenie a upevnenie už osvojených pojmov charakteristických pre skupinu vtákov: vták, predné končatiny (krídla), perie, vajcia – mláďatá, sťahovavý vták, hmyzožravec, hniezdo. Chránený vták.</p>	<p>Spoznávanie lastovičiek na základe uvedených hľadísk. Čítanie a interpretácia špeciálneho textu pomocou obrázkov a ilustrácií. Formulovanie otázok a odpovedí. Porovnanie lastovičky s inými vtákmi: hľadanie podobností a rozdielov, hľadanie príčin. Tvorenie skupín: stavovec – vták.</p>		<p>Ochrana životného prostredia. Úcta k živým organizmom, k životu, humánne zaobchádzanie. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Rozvíjanie kompetencií pomocou špeciálneho odborného textu: čítanie, porozumenie textu. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Vyzdvihnutie podstaty.</p>
-----	------------------------------	--	---	--	---

31.	Mačka domáca, náš pradúci, zaliečavý miláčik	<p>Žiak má rozoznať živočícha na základe popisu a obrázku. Má vedieť vymenovať hlavné charakteristické znaky živočícha podľa hľadísk uvedených pri slimákovi záhradnom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – biotop, – úloha vonkajšej prikrývky tela, – výživa, získavanie potravy, – rozmnožovanie, vývin atď. <p>Má pochopiť vzťah medzi živočíchom a jeho prostredím: úloha farby, tvaru tela, pohybu a výživy v živote mačky domácej. Rozšírenie a upevnenie už osvojených pojmov charakteristických pre skupinu cicavcov: stavovec – cicavec, živorodiaci – mláďatá cicajú mlieko z prsných žliaz, srst', chrup ako dravec. Starostlivosť o domáce zvieratá.</p>	<p>Spoznávanie mačky domácej na základe uvedených hľadísk. Čítanie a interpretácia špeciálneho textu pomocou obrázkov a ilustrácií. Formulovanie otázok a odpovedí. Porovnanie mačky domácej s inými cicavcami: hľadanie podobností a rozdielov, hľadanie príčin. Tvorenie skupín: stavovec – cicavec. Pozorovania zapísať vo forme jednoduchých viet. Pozorovanie živočícha, zaznamenanie pozorovania. Rozhovor.</p>	<p>Kostra mačky, obrázky, fotografie, knihy o mačkách. Živý exemplár.</p>	<p>Ochrana životného prostredia. Úcta k živým organizmom, k životu, humánne zaobchádzanie. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Vyzdvihnutie podstaty. Rozvíjanie kompetencií pomocou špeciálneho odborného textu: čítanie, porozumenie textu. Rozvíjanie pozorovacích schopností.</p>
-----	--	--	---	---	---

32–33.	Z divého zvierat'a domáce zviera. Ako vznikne zo suroviny hotový výrobok?	Vznik a vývin pestovania rastlín a chovu zvierat. Krátka história vývinu výrobných prostriedkov a pomocou nich vyrobené výrobky. Vplyv rozvoja výroby na prírodné prostredie. Hospodárenie človeka v minulosti a dnes. Výroba: surovina – hotový výrobok. Nájdenie súvislosti medzi životným prostredím a výrobou. Poznať také výrobky, ktoré človek vyrába alebo zužitkuje v rámci chovu domácich a úžitkových zvierat: potraviny, šatstvo atď.	Rozhovor o formách hospodárenia, oživenie existujúcich znalostí žiakov. Použitie príbehov súvisiacich s témou, ktoré žiaci čítali na hodine čítania. Vlastiveda, národopis. Rozpoznanie súvislostí, formulovanie jednoduchých viet.	Obrázky a ilustrácie v učebnici a pracovnom zošite. Knihy: Burian: <i>Praveký človek</i> . Konrad Lorenz: <i>Pes</i> . Kartičky so slovami. Aplikácia.	Ochrana životného prostredia. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Vyzdvihnutie podstaty. Rozvíjanie kompetencií pomocou špeciálneho odborného textu: čítanie, porozumenie textu.
34.	Zhrnutie – systematizácia	Žiak má poznať skupiny živých organizmov, ich najdôležitejšie podmienky pre život. Má vedieť pomenovať biotop živočíchov a rastlín, o ktorých sa učil, zaradiť do skupín živé organizmy uvedené v učebných látkach. Na základe rôznych jednoduchých hľadísk triediť do skupín známe živé organizmy. Žiak má vedieť použitím vhodných pojmov niekoľkými vetami charakterizovať jednotlivé živé organizmy. Má rozpoznať živočícha na základe jeho charakteristických vlastností, popisu a obrázkov. Má vedieť vymenovať dôležitejšie vlastnosti živočíchov. Hľadiská: – biotop a jeho prostredie, – tvar a stavba tela, – vonkajšia prikrývka tela, – pohyb,	Systematizácia, použitie poznatkov v novom úlohovom prostredí. Tvorenie skupín, zovšeobecňovanie, systematizácia. Samostatná práca, práca v skupinách a vo dvojiciach.	Aplikácie, nástenky, obrázky a úlohy v učebnici. Kartičky so slovami. Aplikácia. Nástenné obrazy, nástenky.	Ochrana životného prostredia. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita.

		<ul style="list-style-type: none"> – výživa, – rozmnožovanie, – úloha, ktorú zastáva v životnom prostredí a jeho význam v ňom, – ochrana. <p>Má pochopiť vzťah medzi živým organizmom a jeho životným prostredím: úloha farby, tvaru tela, pohybu a výživy v živote živých organizmov. Má vedieť pomenovať domáce životné spoločenstvá a zostaviť potravinový reťazec zo živočíchov, o ktorých sa učil v 1.-3. ročníku.</p>			
35.	Preverka vedomostí				Samostatné riešenie úlohy – výchova k samostatnosti.

36.	Určíme presne smery!	Určenie smerov: výrazy označujúce smer. Úloha svetových strán pri presnom určení smerov. Hlavné svetové strany, vedľajšie svetové strany. Použitie kompasu a strelky.	Rozšírenie poznatkov získaných pri učive s názvom a Magnet a kompas, používanie kompasu. Opakovanie a precvičovanie slov označujúcich smery, osvojených v 1. a 2. ročníku. Tvorivé (situačné) hry. Nacvičovanie v teréne, na školskom dvore. Práca vo dvojiciach.	Umiestnenie označenia svetových strán v učebni. Kompasy. Obrázky a úlohy v učebnici a v pracovnom zošite.	Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Rozvíjanie logického myslenia.
37.	Pôdorys	Pojem pôdorys. Vyhotovenie pôdorysu: – nakreslením pôvodných obrysov, – zmenšením, – zväčšením. Význam mierky, nacvičovanie výpočtu pomeru.	Použitie poznatkov osvojených z matematiky. Rozšírenie poznatkov osvojených v 2. ročníku. Precvičovanie riešením úloh v pracovnom zošite.	Obrázky v učebnici. Úlohy, aplikácie, predmety v pracovnom zošite s vytvořením ich podorysov.	Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Rozvíjanie logického myslenia. Rozvíjanie matematického myslenia.
38.	Ako bude z pôdorysu mapa?	Oboznámiť sa so znázornením skutočnosti na mape. Vysvetlenie a určenie pojmov mapa a pôdorys. Vysvetlenie pomeru pôdorysnej plochy zobrazenej na mape a jej pomeru ku skutočnosti. Mierka. Určenie vzdialenosti na mape: oboznámiť sa s používaním grafickej mierky. Určovanie smerov na mape pomocou svetových strán.	Priblížiť skutočnosť a rozmery na mape pomocou matematických výpočtov. Určovanie vzdialeností a smerov. Precvičovanie riešením úloh v pracovnom zošite.	Mapa Maďarska. Úlohy, aplikácie, predmety v pracovnom zošite s vyhotovením ich pôdorysov.	Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Rozvíjanie logického myslenia. Rozvíjanie matematického myslenia.

		Význam mapového náčrtu.			
39.	Znázornenie povrchu na mape	Zoskupenie povrchových tvarov, znázornenie na terénnom stole, formou kresby. Zoskupenie povrchových tvarov podľa ich nadmorskej výšky. Zobrazenie reliéfu na mape: pomocou farieb a výškových čísel. Veľká maďarská nížina, Malá maďarská nížina, Zadunajské stredohorie, Zadunajská vrchovina.	Precvičovanie teoretickej učebnej látky z učebnice pomocou obrázkov v učebnici a úloh v pracovnom zošite. Vytvorenie povrchových tvarov na terénnom stole.	Mapa Maďarska. Obrázky v učebnici, ilustrácie v pracovnom zošite. Atlas. Slepá mapa Maďarska.	Precvičovanie orientačnej schopnosti. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Rozvíjanie logického myslenia. Rozvíjanie matematického myslenia.
40.	Ako sa znázorňujú na mape vody?	Zoskupenie vôd. Stojaté vody: jazero, močiar. Tečúce vody: prameň, potok, rieka, kanál. Pojmy: koryto – pravý breh, ľavý breh, ústie, hlavná rieka – prítok. Vody sú na mape označené modrou farbou. Balaton, Dunaj, Tisa, jazero Fertő, Rába, Maruša, jazero Velence, Malý Balaton.	Precvičovanie orientácie pomocou atlasu v pracovnom zošite. Ktorým smerom tečie rieka? Rieka tečie vždy z vyššie položenej oblasti smerom k nižšie ležiacej oblasti – ukázať na terénnom stole. Precvičovanie smerov: podľa svetových strán, podľa pravého brehu, ľavého brehu.	Mapa Maďarska. Obrázky v učebnici, ilustrácie v pracovnom zošite. Atlas. Slepá mapa Maďarska.	Precvičovanie orientačnej schopnosti. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Rozvíjanie logického myslenia. Rozvíjanie matematického myslenia.

41.	Povrch a vody v mieste môjho bydliska	Použitie, precvičovanie a prehĺbovanie poznatkov o povrchu a vodách. Porovnanie skutočnosti a jeho znázornenia na mape. Precvičovanie orientácie v teréne.	Študijná prechádzka alebo výlet. Ak bude vyučovacia hodina v učebni, dôraz treba klásť na precvičovanie učiva využitím terénneho stola, osvojené poznatky treba prezentovať prostredníctvom kresieb a mapových náčrtov. Orientácia pomocou mapy osady a jej okolia, ktorú si môžeme stiahnuť z internetu, vyfarbovanie mapy atď.	Mapa Maďarska. Mapový náčrt osady a jej okolia. Úlohy v pracovnom zošite. Fotografie osady. Webová stránka osady. Atlas. Kompas.	Precvičovanie orientačnej schopnosti. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Používanie poznatkov, riešenie problémov.
42.	Príbeh zrnka piesku	Pomocou učiva, vo forme príbehu priblížiť žiakom proces neustálej zmeny povrchu: činnosť ničivých síl sa v inom kraji premení na sily budujúce niečo iné. Je to činnosť vonkajších síl formujúca zemský povrch prostredníctvom Slnka, ľadu, zmeny teploty, zrážok a tečúcich vôd. Úloha, ktorú zohráva činnosť človeka pri formovaní povrchu, najmä pri jeho ničení. Úloha rastlinnej pokrývky.	Rozhovor. Porovnanie súčasného povrchu a povrchu v minulosti, znázornenie na terénnom stole. Úlohy v pracovnom zošite môžu žiaci riešiť v skupinách alebo vo dvojiciach.	Lupa, piesok, štrk, horniny. Terénny stôl a príslušenstvo. Obrázky a fotografie v učebnici.	Precvičovanie orientačnej schopnosti. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Rozvíjanie logického myslenia. Riešenie problémov. Pochopenie textu.
43.	Orientácia vo voľnej prírode a na mape	Používanie, precvičovanie a upevnenie osvojených zemepisných poznatkov riešením úloh. Požiadavky týkajúce sa orientácie na mape: – štátne hranice, – rozpoznať povrchové útvary pomocou výškových čísel a farieb na mape, – rozpoznať vody pomocou farieb na mape a značiek, – orientácia pomocou svetových strán.	Žiaci môžu učivo precvičovať prostredníctvom úloh v pracovnom zošite. Forma práce: vo dvojiciach.	Mapa Maďarska. Úlohy a obrázky v pracovnom zošite. Slepá mapa Maďarska. Kompas, fotografie oblastí s rozličným povrchom.	Precvičovanie orientačnej schopnosti. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Riešenie problémov. Pochopenie textu, interpretácia úloh.

		Topografia: veľké krajinné oblasti, rieky, jazerá.			
44.	Maďarsko, naša vlasť	Poloha Maďarska, pojmy: vlasť, národ a štát. Materinský jazyk. Národnostné menšiny. Štátne symboly: štátna hymna, štátna vlajka, štátny znak, Prevolanie (Szózat). Hlavné mesto Maďarska: Budapešť. Vymenovať susedné štáty, ukázať ich na mape, v atlase.	Definovať štátny znak a štátnu vlajku. Čo symbolizujú? Správne formy správania sa pred štátnymi symbolmi a pri ich používaní. Rozhovor.	Mapa Maďarska. Obrázky v učebnici. Štátny znak a štátna vlajka. Hudba a text štátnej hymny a Prevolania.	Výchova k láske k vlasti.
45.	Župy, župné sídla	Orientácia na administratívnej mape Maďarska. Vedieť ukázať na mape 19 žúp Maďarska a župné sídla. Vedieť ukázať, ohraničiť a označiť na mape a na mapovom náčrte svoju župu. Poznať názov župy a župného sídla a ich miesto na mape a na mapovom náčrte. Poznámka: učiteľ rozhodne na základe záujmu triedy a tempa napredovania, či spomenie aj regióny. Podľa učebných osnov pre 3. ročník to nie je požiadavka.	Oboznamovanie sa s administratívnou mapou Maďarska pomocou obrázkov a textu v učebnici a pomocou otázok cielených na učivo. Riešenie úloh v pracovnom zošite samostatne alebo vo dvojiciach. Zberateľská práca: pamätihodnosti župy a župného mesta.	Mapa Maďarska. Mapa župy. Úlohy a obrázky v pracovnom zošite. Slepá mapa Maďarska. Fotografie pamätihodností župy a župného mesta.	Precvičovanie orientačnej schopnosti. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Riešenie problémov.

46.	Naše osady: mesto, dedina, sálaš	<p>Charakteristika troch typov osád podľa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – počtu obyvateľov – značky na mape, – inštitúcií, – zamestnania obyvateľov. <p>Zaradenie bydliska do správneho typu osadu, vysvetliť zaradenie. Zemepisné, hospodárske a historické pozadie vzniku osád. Značky osád na mape.</p>	<p>Na spštenie učebnej látky použiť historické povesti, príbehy, detskú literatúru. Rozbor obrazu, práca s mapou a s atlasom. Upevniť učivo prostredníctvom riešenia úloh v pracovnom zošite.</p>	<p>Mapa Maďarska. Obrázky v pracovnom zošite Kartičky so slovami. Slepá mapa Maďarska.</p>	<p>Precvičovanie orientačnej schopnosti. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Riešenie problémov. Pochopenie textu, interpretácia úloh a značiek.</p>
47.	Budapešť, naše hlavné mesto	<p>Poznať administratívnu, hospodársku a kultúrnu funkciu hlavného mesta. Vedieť uviesť príklad na významné budovy a inštitúcie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zemepisná poloha Budapešti: oblasti, úloha Dunaja. 2. Buda – Pešť. 3. Mesto mostov. 4. Hlavné mesto. 5. Centrum cestovného ruchu. 6. Kultúrne centrum. 7. Kúpeľné mesto – termálne pramene. 8. Dopravný uzol. <ul style="list-style-type: none"> – železničný, – letisko, – riečny prístav, – cestný dopravný uzol. 9. Priemyselné a obchodné centrum. Pamätihodnosti Budapešti. 	<p>Možnosti spracovania učiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – videofilm – žiakom povedať, čo ma sledovať na filme, – pomocou textu a obrázkov v učebnici. <p>Žiaci môžu pracovať v skupinách. Zhotovenie nástenky o Budapešti pomocou kníh – turistických sprievodcov a obrázkových knížiek.</p>	<p>Videofilm, fotografie, mapa Budapešti. Mapa a atlas Maďarska. Ilustrácie, obrázky a úlohy v učebnici a v pracovnom zošite.</p>	<p>Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Riešenie problémov. Pochopenie textu.</p>

48.	Veľké mestá našej vlasti	<p>Najväčšie mestá v poradí podľa počtu obyvateľov: Debrecín, Miskovec, Segedín, Pécs a Győr. Hľadiská spracovania: – zemepisná poloha – zaznačiť ich do mapového náčrtu, – funkcia veľkých miest, – župné sídlo, – kultúrne a vzdelávacie centrum, – dopravný uzol, prestupné miesto, – priemyselné centrum. – pamiatky: známi ľudia, významné budovy, udalosti, – ich značky na mape.</p>	<p>Učivo spracúvame použitím učebnice a pracovného zošita. Žiaci môžu pracovať v skupinách. Zberateľská práca: zbieranie zaujímavostí o mestách a ich pamätihodnostiach. Historické príbehy.</p>	<p>Mapa a atlas Maďarska. Slepá mapa Maďarska. Fotografie, filmy, publikácie. Obrázky a úlohy v učebnici a v pracovnom zošite. Knihy – turistický sprievodca, obrázkové knihy.</p>	<p>Precvičovanie orientačnej schopnosti. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Rozvíjanie logického myslenia. Riešenie problémov. Pochopenie textu.</p>
49.	Doprava, preprava, obchodná činnosť	<p>Súvislosti: Surovina → doprava → výroba → hotový výrobok → doprava → obchodná činnosť → spotrebiteľ. Preprava, doprava: – preprava osôb, – nákladná doprava. Skupiny dopravných prostriedkov: – vodné, – suchozemské: – cestné, – železničné, – letecké, – diaľkové rozvody, – bezdrôtová preprava: prenos správ, telekomunikácie. Značky železničnej a cestnej siete na mape.</p>	<p>Súvislosti v rámci hospodárenia vysvetľujeme žiakom pomocou procesnej schémy. Žiaci majú vedieť uviesť na základe doterajších poznatkov jednoduchý príklad na súvislosti.</p>	<p>Mapa a atlas Maďarska. Obrázky dopravných prostriedkov. Ilustrácie, obrázky a úlohy v učebnici a v pracovnom zošite.</p>	<p>Precvičovanie orientačnej schopnosti. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Rozvíjanie logického myslenia. Riešenie problémov. Pochopenie textu.</p>

50.	Potulky minulosťou	Kultúrne hodnoty, pamätihodnosti, pamätné miesta v krajine. Kroje, ľudové remeslá, ľudovomelečné diela. Pamiatky v mieste bydliska.	Rôzne spôsoby spracovania učiva: – pomocou učebnice a pracovného zošita, – v knižnici, – sledovanie videofilmu, – zberateľská práca. Použitie historických príbehov, zabudovanie poznatkov osvojených na hodine techniky, kreslenia alebo spevu a hudby. Vlastiveda. Národopis. Povesti, príbehy.	Fotografie, videofilmy, knihy. Mapa a atlas Maďarska. Ilustrácie, obrázky a úlohy v učebnici a v pracovnom zošite.	Precvičovanie orientačnej schopnosti. Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Rozvíjanie logického myslenia. Riešenie problémov. Pochopenie textu. Láska k vlasti.
51.	Chráňme svoje životné prostredie!	Hodina na zhrnutie a systematizáciu poznatkov osvojených v tomto školskom roku. Spracovanie nových poznatkov na základe nasledovných hľadísk: Zaradenie látok znečisťujúcich naše životné prostredie do skupín: – látky znečisťujúce pôdu, – látky znečisťujúce vody, – látky znečisťujúce vzduch. – Zdroje znečisťovania nášho životného prostredia. – Správanie sa a spôsob života zameraný na ochranu životného prostredia.	Odhaliť znečisťovanie životného prostredia na základe príkladov vyskytujúcich sa v bezprostrednom okolí. Ukázať ekologicky šetrné postupy. Zberateľská práca. Zhotovenie nástenky. Stavať na doterajšie poznatky. Rozpúšťanie, roztoky. Vlastnosti vzduchu, životné podmienky živých organizmov, suroviny a výroba. Ochrana zdravia.	Ukázať čistiace prostriedky, chemikálie v domácnosti, batérie atď.	Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Riešenie problémov. Pochopenie textu. Ochrana životného prostredia. Vytvorenie zdravého spôsobu života. Technika argumentovania a presvedčania.

52.	Zhrnutie	<p>Žiak sa má vedieť orientovať na mape, v atlase, mapovom náčrte. Má poznať základné značky na mape a má ich vedieť používať:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mierka, – grafická mierka (upevnenie v 5. ročníku) – zaraďovať povrchové útvary do skupín, poznať označenia: farby, výškové čísla, – zaraďovať vody do skupín, poznať značky, – poznať značky štátnych hraníc, žúp, župných sídiel, ich názvy, – zaraďovať osady do skupín, poznať ich značky. <p>Topografické poznatky:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyhľadať názvy krajov a oblastí, – vyhľadať na mape rieky a jazerá, – vyhľadať na mape hlavné mesto, päť veľkých miest, župné sídla, označiť ich na mapovom náčrte. <p>Výroba - hotový výrobok. Preprava – doprava. Obchodná činnosť. Historické pamiatky, pamätihodnosti, významné osobnosti predovšetkým v mieste bydliska, v župnom sídle a v hlavnom meste.</p>	<p>Zhrnutie na základe úloh v pracovnom zošite. Riešenie úloh pomocou atlasu a mapy.</p>	<p>Mapa a atlas Maďarska. Slepá mapa Maďarska.</p>	<p>Rozvíjanie kompetencií: komunikácia, spolupráca, materinský jazyk. Naučiť správne sa učiť: používanie učebnice a pracovného zošita. Riešenie problémov. Pochopenie textu. Ochrana životného prostredia.</p>
53.	Previerka vedomostí		<p>Žiaci majú pomocou atlasu vyriešiť úlohy so zemepisnou témou.</p>		<p>Samostatné riešenie úloh – výchova k samostatnosti..</p>

54.	Zhrnutie učiva na konci školského roka	Celková systematizácia tematických okruhov zameraná sa na vyzdvihnutie podstaty,			
55.	Preverka vedomostí				Samostatné riešenie úlohy – výchova k samostatnosti.
56.	Voľne použiteľná vyučovací hodina				